

Uitbreiding uren voorschoolse educatie

Handreiking voor kinderopvangondernemers

September 2019

**Sociaal
Werk**
Nederland

Brancheorganisatie
Kinderopvang

Colofon

Deze handreiking is ontwikkeld in het kader van het *Ondersteuningstraject urenuitbreiding VE voor aanbieders*. Het ondersteuningstraject wordt in opdracht van het ministerie van OCW uitgevoerd door Brancheorganisatie Kinderopvang en Sociaal Werk Nederland, in samenwerking met het GOAB-ondersteuningstraject (www.goab.eu).

In het kader van *Ondersteuningstraject urenuitbreiding VE voor aanbieders* verschenen twee handreikingen voor aanbieders VE:

- Handreiking uitbreiding uren voorschoolse educatie
- Handreiking uitbreiding personele uren voorschoolse educatie

Tekst	Buitenhek management & Consult
Vormgeving	You-made-it, ontwerp en creatie

Versiedatum	September 2019
-------------	----------------

Disclaimer

Deze handreiking is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Aan de inhoud ervan kunnen echter geen rechten worden ontleend. Sociaal Werk Nederland en Brancheorganisatie Kinderopvang aanvaarden geen enkele aansprakelijkheid die zou kunnen voortvloeien uit de inhoud van deze handreiking.

Verspreiding

De informatie in deze handreiking mag onder bronvermelding worden overgedragen, openbaar gemaakt, bewerkt of verspreid.

Inhoudsopgave

Vooraf	4
1. Landelijk kader voorschoolse peutervoorzieningen	5
Urenuitbreiding voorschoolse educatie	5
Landelijke financiering aanbod VE	5
Landelijke financiering aanbod reguliere peuteropvang	6
2. Gemeentelijk kader voor VE en reguliere peuteropvang	6
3. Stappen voor implementatie	7
Stappenplan en tijdsindicatie	7
4. Overwegingen bij de vormgeving van 960 uur VE-aanbod	10
Gemengde groepen	10
Huisvesting en personeel	10
Exploitatie	11
Afwegingen op organisatie-, locatie- en groepsniveau	11
5. Varianten en voorbeelden uit de praktijk	12
Aandachtspunten gemeentelijk beleid: startleeftijd en flexibiliteit van het aanbod	12
Uitvoeringsvarianten	12
6. Een passende variant kiezen en de consequenties van de gemaakte keuze	14
Consequenties voor de ouderbijdrage	14
Consequenties voor de kostprijs per uur	14
Consequenties voor pedagogisch medewerkers	14
Consequenties voor kwaliteit en inhoud VE-aanbod	15
Consequenties voor ouders en advies oudercommissie	15
Communicatie	15
Consequenties voor samenwerking met school en huisvesting	16
Consequenties voor het administratieve proces	16
Bijlagen:	
1: Uitwerking voor- en nadelen van varianten	17
2: Consequenties voor de ouderbijdrage	20
3: Praktijkvoorbeeld raming meerkosten en subsidiebijdrage 2020	22

Vooraf

Op 1 augustus 2020 wordt het Wijzigingsbesluit urenuitbreiding voorschoolse educatie van kracht. Daarin is bepaald dat gemeenten verplicht zijn aan peuters van 2,5 – 4 jaar 960 uur voorschoolse educatie (VE) aan te bieden. Bij een aanbod van 40 weken per jaar is dat gemiddeld 16 uur per week. Gemeenten zullen dus nieuwe afspraken over het aanbod moeten maken met aanbieders van peuteropvang met VE.

In deze handreiking vindt u informatie, tips en praktijkvoorbeelden die u helpen bij de uitbreiding van het peuteraanbod met VE. U leest wat u moet weten én wat u moet doen om de urenuitbreiding succesvol en tijdig in te voeren.

U krijgt antwoord op de volgende vragen:

- Wat is het landelijk kader voor VE en welke voorwaarden worden gesteld aan de uitbreiding van het aanbod?
- Wat moet u weten over het gemeentelijk kader voor VE en reguliere peuteropvang?
- Welke stappen kunt u zetten in uw organisatie om de uitbreiding van het aanbod te implementeren?
- Welke varianten zijn mogelijk?
- Welke informatie uit uw eigen organisatie heeft u nodig om tot een keuze te komen?
- Wat zijn de consequenties van de verschillende varianten voor de ouderbijdrage en de kostprijs per uur?
- Wat zijn de consequenties voor het personeel?
- Wat betekent de urenuitbreiding voor de kwaliteit van het aanbod?
- Wat zijn de consequenties voor ouders, samenwerkingspartners en huisvesting?
- Wat is belangrijk als het gaat om communicatie?
- Welke wijzigingen in de administratieve processen kunnen zich voordoen?
- Wat is een goede indicatie voor de tijdsplanning van de implementatie?

In deze handreiking wordt gebruikgemaakt van actuele informatie en praktijkervaring. De verwachte publicatiedatum van het Wijzigingsbesluit is november 2019; er kunnen dus nog aanvullingen of correcties op de inhoud van deze handreiking komen. Check daarom altijd of u de recentste versie heeft.

1. Landelijk kader peuteropvang

De urenuitbreiding VE vindt plaats in een tijd van ingrijpende veranderingen in het landelijk kader voor voorschoolse peutervoorzieningen. Als gevolg van de *Wet harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzaalwerk* zijn de kwaliteitseisen van de *Wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang (IKK)* vanaf 1 januari 2018 ook van toepassing op het peuteraanbod met kortdurende dagdelen. Door de voorgenomen wijziging van het *Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie (VE)* wordt het aantal uren VE per 1 augustus 2020 uitgebreid en wordt per 1 januari 2022 de inzet van een medewerker met hbo-niveau verplicht. In deze handreiking zoomen we in op de voorgenomen uitbreiding van het aantal uren voorschoolse educatie.

Urenuitbreiding voorschoolse educatie

Om van invloed te zijn op de ontwikkeling van doelgroeppeuters, moet het VE-aanbod voldoende intensief zijn en van goede kwaliteit. Daarom is besloten om het VE-aanbod aan doelgroeppeuters uit te breiden. Per 1 augustus 2020 moeten gemeenten het gesubsidieerde aanbod van VE voor doelgroeppeuters uitbreiden naar 960 uur voor peuters van 2,5 tot 4 jaar. Deze regeling geldt alleen voor startende kinderen; voor kinderen die vóór 1 augustus 2020 2,5 jaar waren en gebruikmaakten van VE geldt deze verplichting niet.

In de praktijk betekent dit veelal een uitbreiding van het VE-aanbod van minimaal 10 uur per week (bijvoorbeeld 3 dagdelen van 3,5 uur of 4 dagdelen van 3 uur) naar minimaal 16 uur per week gedurende 40 weken per jaar. Er is echter ruimte voor aanbieders om het aanbod flexibel in te richten. Zo is er geen verplichting om dit aanbod over 40 weken aan te bieden of gelijk te verdelen over de periode van 1,5 jaar. Het landelijk beleid biedt de ruimte om deze 960 uren ook over meer dan 40 weken per jaar te spreiden, of gedurende anderhalf jaar naar leeftijd op te bouwen. Als voorwaarde wordt gesteld dat per dag maximaal 6 uur als VE-aanbod gerekend mag worden.

Landelijke financiering aanbod VE

Om de VE-urenuitbreiding te kunnen financieren is vanaf 2019 extra budget toegevoegd aan het *Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid*.

Met ingang van 2019 is ook de wijze van de verdeling van middelen voor het onderwijsachterstandenbeleid¹ veranderd. Het ministerie van OCW heeft door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) een model laten ontwikkelen voor het beter berekenen van risico's op onderwijsachterstanden. Dit model wordt sinds 2019 gebruikt voor de verdeling van de middelen voor het onderwijsachterstandenbeleid over de gemeenten en basisscholen in Nederland. Met de nieuwe verdeling wordt – anders dan in het verleden – ieder jaar een berekening gedaan op basis van het nieuwe model, zodat het budget zo goed mogelijk aansluit bij de actuele situatie. Dit betekent dat verwachte budgetten per gemeente per jaar kunnen worden aangepast.

De budgetten over de periode 2019-2023 zijn daarbij niet aan jaren gebonden, maar binnen deze periode van vier jaar mag met de middelen worden geschoven. De laatste update over de verdeling van de middelen over gemeenten is in juli 2019 gepubliceerd². Van 2019 tot 2022 wordt er in geleidelijke stappen toegenomen naar het nieuwe budget.

Landelijke financiering aanbod reguliere peuteropvang

Het ministerie van SZW verstrekt sinds 2016 extra middelen aan gemeenten, gekoppeld aan bestuurlijke afspraken tussen het Rijk en gemeenten (VNG). Met deze bestuurlijke afspraken, vastgelegd in 'een aanbod voor alle peuters', hebben gemeenten de inspanningsverplichting om met behulp van deze middelen zoveel mogelijk niet-doelgroeppeuters tussen 2,5 en 4 jaar, waarvan de ouders niet in aanmerking komen voor kinderopvangtoeslag (KOT), gebruik te laten maken van een voorschoolse voorziening. In 2018 zijn deze middelen vastgezet op € 30 miljoen. In 2019 en 2021 vindt onderzoek plaats in hoeverre het bereik per gemeente ook daadwerkelijk is vergroot sinds 2017.

1 De term 'onderwijsachterstandenbeleid' is inmiddels vervangen door 'onderwijskansenbeleid'. Omdat het ministerie van OCW echter zelf nog de term 'onderwijsachterstandenbeleid' hanteert, is er in deze handreiking voor gekozen ook hier het begrip 'onderwijsachterstandenbeleid' te gebruiken.

2 Zie <https://goab.eu/C16-N169-Aanpassing-GOAB-uitkeringen-door-technische-wijziging.html>

2. Gemeentelijk kader voor VE en reguliere peuteropvang

De gemeenten krijgen van het Rijk extra middelen om de VE-urenuitbreiding te financieren. Om aan hun aanbodverplichting te voldoen gaan gemeenten nieuwe subsidiekaders opstellen; afhankelijk van de lokale context, de gemeentelijke standpunten en de financiële consequenties. Als aanbieder kunt u de gemeenten helpen bij het uitwerken van de nieuwe beleidskaders door vanuit de praktijk mede richting te geven aan het gemeentelijk beleid rond de urenuitbreiding. Dat kan bijvoorbeeld door tijdig bij de gemeente aan te geven:

- hoe en wanneer u de VE-urenuitbreiding wilt invoeren
- wat de gevolgen daarvan zijn voor het reguliere voorschoolse aanbod
- welke extra subsidiebijdrage daarvoor nodig is
- wat de gevolgen zijn voor de ouderbijdrage

De gemeente kan met die uitwerking - bij voorkeur in nauw overleg met alle aanbieders van het gesubsidieerde voorschoolse aanbod - aan de slag om de subsidieregeling³ aan te passen.

De gemeente legt daarin bijvoorbeeld de volgende zaken vast:

- het maximum aantal te subsidiëren uren per peuter per jaar
- het maximum te subsidiëren bedrag per uur voor peuteropvang en/of VE
- de bruto-ouderbijdrage die wordt gebruikt voor het vaststellen van de subsidiebijdrage
- de subsidie voor de extra uren VE-aanbod
- hoe en binnen welke termijn de subsidie moet worden aangevraagd
- hoe achteraf verantwoording wordt afgelegd over de subsidie
- hoe ouders kunnen aantonen dat zij geen recht hebben op kinderopvangtoeslag en in welke inkomensgroep zij vallen

3 Enkele gemeenten kiezen voor aanbesteding of inkoop van het aanbod (VE)-peuteropvang. Dan moeten bovenstaande vragen beantwoord worden binnen het bestek of gunningsbesluit van de aanbesteding of in de inkoopregeling.

3. Stappen voor implementatie

Hieronder maken we een overzicht van de stappen, de bijbehorende acties en een tijdsindicatie die u als aanbieder kunnen helpen om een passende invulling te geven aan een aanbod van 960 uur VE. Let wel: dit is een indicatie/voorbeeld!

Voor u als aanbieder begint het met het verzamelen en beoordelen van informatie. Wat zijn (locatie-) specifieke factoren waarmee u rekening moet houden? Wat zijn de kaders van de gemeente, en welke keuzemogelijkheden heeft u hierbinnen? Op basis hiervan brengt u de situatie in kaart en maakt u een keuze voor een bij uw organisatie/locatie passende variant.

Stappenplan en tijdsindicatie

De verplichting om 960 uur VE aan te bieden gaat in op 1 augustus 2020. We gaan daarom in onderstaand stappenplan en tijdsindicatie uit van deze startdatum. Start u eerder dan augustus 2020 met een VE-aanbod van 960 uur? Dan moet u de voorbeeldplanning aanpassen.

Voor aanbieders die van plan zijn om aan het begin van het schooljaar 2020-2021 met het nieuwe aanbod te starten geldt de volgende doorlooptijd:

Wanneer	Actie
Derde kwartaal 2019	<p>Uitvoeren en afronden van onderzoek naar uitvoeringsvariant per locatie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gemengde groepen • Aansluiten op schooltijden • Huisvesting en personeel • Exploitatie • Afweging op organisatie-, locatie- en groepsniveau <p>Keuze variant</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeringsvarianten algemeen • Voorbeelden uit de praktijk • Een passende variant kiezen
Vierde kwartaal 2019	<p>Afstemming met de gemeente en indienen subsidieaanvraag</p> <ul style="list-style-type: none"> • Startleeftijd • Flexibiliteit in het aanbod <p>Financiële consequenties van uitbreiding</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ouderbijdragen • Kostprijs per uur, raming kosten, ouder- en subsidiebijdrage nieuw aanbod
Eerste kwartaal 2020	<p>Start informeren personeel over verandering</p> <ul style="list-style-type: none"> • Consequenties voor pedagogisch medewerkers • Kwaliteit en inhoud VE-aanbod
Eerste kwartaal 2020	<p>Starten en afronden adviestraject oudercommissies</p> <ul style="list-style-type: none"> • Advies oudercommissie • Ouders tijdig informeren • Communicatieplan <p>Aanvraag vergunning (bij wijzigen ruimte/adres)</p>

Eerste kwartaal 2020	<p>Start communicatie met samenwerkingspartners</p> <ul style="list-style-type: none"> • Communicatieplan • Samenwerking en huisvesting onderwijs
Tweede kwartaal 2020	<p>Start aanpassen kind- en personeelsplanning</p> <p>Consequenties voor het administratieve proces:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aanpassingen standaard aanbod/standaardcontracten • Consequenties voor planning • Aanpassen geautomatiseerde processen • Grondslagen voor berekening ouderbijdragen • Consequenties andere administratieve processen (plaatsingsformulieren)
Tweede kwartaal 2020	<p>Afronden mutaties contactadministratie</p> <p>Check wijziging vergunning</p> <p>Aanpassen website, social media</p>
Augustus 2020	Start nieuwe aanbod

**ERVARING UIT DE PRAKTIJK MET VARIANT 3 (3 x 5,5 uur x 40 weken):
Kinderspeelzaal Delft**

Wij bieden sinds 2010 5-uurs opvang aan in onze voorscholen in Delft. We zijn gevestigd in de school en vormen een cluster met de school. Er is een nauwe samenwerking tussen de voor- en vroegschool. Sinds 2010 zijn we met deze voorscholen ook ingeschreven in het LRK als Kinderopvang.

We hanteren geen vaste groepen (vaste combinatie van dagdelen), maar proberen wel optimale combinaties aan te bieden. Op die manier zijn we toch flexibel om alle kindplaatsen optimaal te gebruiken en de kinderen zoveel mogelijk vastigheid te bieden.

We hanteren een vast dagritme en werken met de Piramide-methode. De lunch is geïntegreerd in dit dagritme, en ook dit valt onder kwalitatieve VE-tijd, juist omdat er tijdens de lunch zoveel aandacht kan zijn voor individuele gesprekken en herhaling zodat het beter beklijft bij de peuters.

Het thema-aanbod is uitdagend omdat de vaste groepen zijn losgelaten. Maar dankzij KJK hebben de pm'ers goed inzicht in welke ontwikkelaspecten van belang zijn om aan te bieden aan de individuele peuters.

Kinderen vanaf 2 jaar zijn welkom bij ons. Als blijkt dat de dag voor hen nog te lang is mogen ze voor de lunch opgehaald worden. In de meeste gevallen geldt dat de peuters al snel de 'hele' dag blijven. Onze pm'ers zijn inmiddels helemaal gewend aan dit langere aanbod van dagdelen; ze werken allemaal van 8:00 tot 14:30 uur: groepsopstelling + 1 kwaliteitsuur.

We zijn erg tevreden over deze vorm van halve dagopvang. Ook de ouders vinden het prettig. De kinderen starten in de ochtend gelijktijdig met de schooltijden. Ouders hebben meer gelegenheid om 's ochtends zelf ook te werken.

We willen het 16 ursaانبod op 1 januari 2020 laten ingaan. De openstelling wordt dan 5,5 uur per dag.

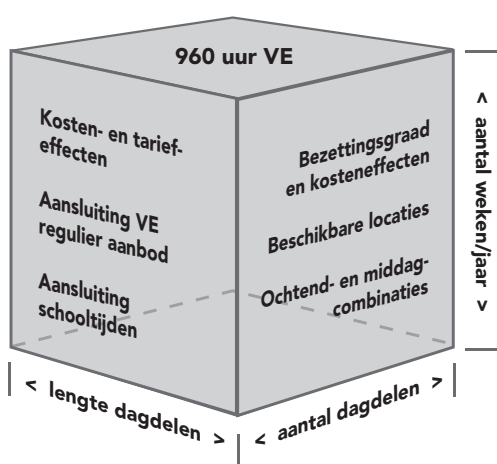
Kortom, wij zijn absoluut voorstander van deze vorm van peuteropvang.

Kim van der Schoor, Kinderspeelzaal Delft

4. Overwegingen bij de vormgeving van 960 uur VE-aanbod

Het uitbreiden van een VE-aanbod van minimaal 10 uur per week naar - gemiddeld - minimaal 16 uur per week heeft gevolgen voor de gemeente, voor ouders en kinderen, maar ook voor de bedrijfsvoering van VE-aanbieders. Een VE-aanbod van minimaal 16 uur per week past immers meestal niet in het huidige aanbod met korte dagdelen van veelal 3 uur per dag. Zelfs als kinderen al 5 in plaats van 4 dagdelen per week komen, halen ze daarmee niet het VE-aanbod van 16 uur per week.

Hieronder bespreken we een aantal factoren die bij het vormgeven van een passend VE-aanbod van 960 uur een rol spelen. Betrek die in uw afweging bij het kiezen van een variant. Een overzicht van de belangrijkste factoren vindt u in figuur 1.

Figuur 1: Overwegingen aanbieders bij uitbreiding VE naar 960 uur

Gemengde groepen

De meeste VE-aanbieders werken met gemengde groepen van peuters mét en peuters zónder VE-indicatie. Daarom betekent het aanpassen van het uren aanbod voor VE-peuters vaak ook een aanpassing van het uren aanbod voor peuters zonder VE-indicatie. Het inventariseren van de behoeften van klanten levert belangrijke informatie op voor de keuzes die u als aanbieder maakt voor de implementatie.

Ook de bereidheid en beschikbare middelen van de gemeente om, naast uitbreiding van het VE-aanbod voor doelgroeppeuters, ook uitbreiding van het reguliere aanbod te bekostigen is een belangrijke overweging voor u als aanbieder.

Aansluiting op schooltijden

Op verzoek van ouders en scholen hebben veel VE-aanbieders de openingstijden van het huidige aanbod aangepast aan de schooltijden. Urenuitbreiding kan ertoe leiden dat de openingstijden niet langer aansluiten op de schooltijden. Daardoor kan urenuitbreiding ook de mogelijkheden voor combi-huisvesting met buitenschoolse opvang aantasten.

Huisvesting en personeel

De urenuitbreiding heeft ook gevolgen voor huisvesting en personele inzet. Zo moet er meer uren gebruik gemaakt worden van de ruimte en heeft u voor meer uren beroepskrachten VE nodig. De beschikbaarheid van fysieke ruimte en extra personeel is dus een belangrijke voorwaarde om de uitbreiding van het aanbod te kunnen realiseren.

Meer informatie over de uitbreiding van de personele uren leest u in de Handreiking 'Uitbreiding personele uren voorschoolse educatie'.

Exploitatie

Het extra VE-aanbod voor doelgroeppeuters kan ertoe leiden dat groepen op meer dagen in de week geopend moeten zijn. Dat kan consequenties hebben voor de bezettingsgraad per dagdeel en dus voor de exploitatielasten. Afhankelijk van de afspraken met de gemeente kan de urenuitbreiding effect hebben op de te innen ouderbijdrage. Door de urenuitbreiding kunnen de vaste kosten over meer uren verdeeld worden, waardoor het kostendeekkend uurtarief daalt.

Afwegingen op organisatie-, locatie- en groepsniveau

Uit een inventarisatie onder kinderopvangondernemers tijdens de voorlichtingsbijeenkomsten⁴ in juni 2019 over dit onderwerp bleek dat er niet alleen per aanbieder maar ook per locatie en per groep gevarieerd kan worden in de uitvoeringsvarianten.

Dat hangt niet alleen samen met de eerder genoemde afwegingen maar ook met de bezetting per locatie en per groep (onder andere het aandeel peuters met een VE-indicatie). U kunt in het gesprek met de gemeente aansturen op ruimte voor verschillende uitvoeringsvarianten.

ERVARING UIT DE PRAKTIJK MET VARIANT 2 (4 x 4 uur): Tamariki Kinderopvang in Assen

Op verzoek van de gemeente Assen is er op 1 maart 2019 een pilot gestart om het VE-aanbod uit te breiden naar 16 uur. De aanbieder mocht zelf de variant kiezen en dat werd 4 x 4 uur x 40 weken. Een van de pm'ers vertelt over hun ervaringen.

Sinds 1 maart werken wij met dit nieuwe aanbod. We merken dat het voor de jongste peuters wel wat veel kan zijn, maar dat verschilt per peuter. Den heb ik het over peuters van 2,5 jaar. De peuters van 3/3,5 jaar kunnen het goed aan. Wij vinden het heel prettig dat ze nu 4 ochtenden komen, in plaats van 2 ochtenden en 2 middagen zoals vroeger. De middagen werden niet altijd als 'fijn' ervaren, vanwege de slaapjes van de kinderen. Tijdens de ochtenden zijn de kinderen bovendien veel fitter.

4 uur openstelling betekent ook een broodje eten met de kinderen. Dat vinden wij, maar ook de kinderen, heel prettig. We nemen de lunch mee als een gerichte VE activiteit.

Voor ons als PM'ers is dit aanbod zeker niet te zwaar, al verschilt dat natuurlijk per groep. Maar ook bij een 'moeilijke' groep zijn er voldoende professionals aanwezig om onze zorgen te delen (logopedist, IB'er).

De ouders zijn enthousiast over dit nieuwe aanbod en ze besloten al snel extra dagdelen af te nemen. Nu de formele startdatum is uitgesteld, veranderen de plannen niet. We blijven toewerken naar 1 januari 2020 op de pilot om te zetten in regulier aanbod.

Marijke Fokkema, Tamariki Kinderopvang

⁴ Brancheorganisatie Kinderopvang en Sociaal Werk Nederland organiseerden in juni 3 informatiebijeenkomsten in het kader van het Ondersteuningstraject voor aanbieders van VE.

5. Varianten en voorbeelden uit de praktijk

Aandachtspunten gemeentelijk beleid: startleeftijd en flexibiliteit van het aanbod

De gemeente bepaalt vanaf welke startleeftijd peuters gebruik kunnen maken van het gesubsidieerde aanbod. Bespreek als aanbieder met de gemeente de mogelijke consequenties die de keuze van de gemeente kan hebben.

Het ministerie van OCW hanteert de startleeftijd van 2,5 jaar voor het aanbod van 960 uur voor doelgroeppeuters. Een gemeente kan echter ook kiezen voor een startleeftijd van 2 jaar, en dan de periode van 2 tot 2,5 jaar bekostigen vanuit de middelen voor Onderwijsachterstandenbeleid van het Rijk of uit eigen middelen.

Let op: de uren VE die een peuter vóór het bereiken van de leeftijd van 2,5 jaar afneemt, tellen **niet** mee voor het verplichte aanbod van 960 uur dat in het Wijzigingsbesluit is vastgelegd.

Er zijn gemeenten die peuters van 2 jaar laten starten met een basisaanbod van twee dagdelen per week. Ook subsidiëren sommige gemeenten extra VE-uren al vanaf 2 jaar. De gemeente kan er echter ook voor kiezen om de startleeftijd juist te verhogen van 2 naar 2,5 jaar; bijvoorbeeld wanneer de gemeente door de gewijzigde financiering vanuit het Rijk nu minder financiële middelen voor Onderwijsachterstandenbeleid krijgt.

Kiest uw gemeente voor een verhoging van de startleeftijd van 2 naar 2,5 jaar, bespreek dan met de gemeente de mogelijke consequenties van de leeftijdsverhoging. Zo kan een leeftijdsverhoging zorgen voor minder bezetting als deze plaatsen niet kunnen worden opgevuld met doelgroeppeuters die extra uren/dagdelen komen. Dit kan gevolgen hebben voor de kostprijs per uur en daarmee voor de benodigde subsidie. Het eerder starten met bijvoorbeeld twee dagdelen per week kan heel waardevol zijn in het kader van het wettelijke en daarmee voor de effectiviteit van het VE-programma.

Dring er bij de gemeente op aan dat aanbieders het VE-aanbod naar eigen wens mogen inrichten, waarbij uiteraard wel de landelijke bepaling van maximaal 6 uur per dag geldt. Daardoor kan het VE-aanbod zo goed mogelijk aansluiten bij de behoeften van ouders en samenwerkingspartners (zoals scholen).

Uitvoeringsvarianten

In de praktijk zijn er verschillende mogelijkheden om het 960 uur⁵ VE-aanbod in te kleden. Uit een inventarisatie onder aanbieders blijkt dat met name de volgende uitvoeringsvarianten worden overwogen en gekozen:

	Aantal weken per jaar	Aantal uren per week VE-doelgroeppeuters	Aantal uren per week reguliere peuters
variant 1	40	5x 3,25 uur	2x 3,25 uur of 3x 3,25 uur
variant 2	40	4x 4 uur	2x 4 uur
variant 3	40	3x 5,5 uur	2x 5,5 uur
variant 4	46	4x 3,5 uur	2x 3,5 uur
variant 5	52	4 x 3,25 uur of 3 x 4,25 uur	2x 3,25 uur of 2x 4,25 uur
variant 6	40 – 52	Opbouw in uren naar leeftijd, bijvoorbeeld 7 maanden 10 uur en 11 maanden 20 uur per week	Opbouw in leeftijd

5 Daar waar in deze handreiking wordt gesproken over 16 uur, wordt ook de 16,5 en 16,25 uur van de betreffende varianten bedoeld. De varianten van 3x5,5 uur en 5x3,25 leiden namelijk tot (iets) meer dan 16 uur per week en daarmee tot meer dan 960 uur per anderhalf jaar. Het is echter voor de start- en eindtijden per dag wenselijk om met eenheden van tenminste 15 minuten te werken.

Op basis van het bovenstaande wordt duidelijk dat het basisaanbod heel divers is bij de verschillende varianten. Zo bestaat bij variant 1 het 'basisaanbod' voor reguliere peuters uit 2 dagdelen van totaal 6,5 uur, terwijl bij variant 3 het basisaanbod uit 11 uur per week bestaat.

Elk van bovengenoemde varianten heeft voor- en nadelen. De mate waarin deze van toepassing zijn verschilt per organisatie en vaak zelfs per locatie. Het is daarom belangrijk om per organisatie/locatie een eigen overweging en keuze te maken, zodat in overleg met de gemeente voor een bijpassende gemeentelijke subsidieregeling kan worden gezorgd.

In bijlage 2 zijn de belangrijkste organisatorische voor- en nadelen van de verschillende varianten op een rij gezet.

ERVARING UIT DE PRAKTIJK MET MET VARIANT 5 (5,5 x 5 x 52 weken): Combiwel voor Kinderen in Amsterdam

Combiwel voor Kinderen heeft in 2009 de eerste voorscholen omgebouwd tot een peuter-combi met een langere openingstijd van 5 uur. Per 1-1-2018 zijn al onze voorscholen omgebouwd naar kinderopvang met VE-aanbod. De ombouw naar 16 uur in 2020 is hierdoor op de meeste locaties vrij eenvoudig, want wij bieden nu al ruim 640 uur VE op jaarbasis.

We hebben gekozen voor 5 x 5 uur x 52 weken. Deze variant was financieel gezien het gunstigst, gezien de veranderende subsidiestroom en de eigen bijdrage van ouders. Maar het blijft maatwerk: op een aantal locaties was een openstelling van 52 weken niet mogelijk doordat de ruimte gedeeld wordt met de BSO. Ook bleek dat op sommige locaties de ouders meer behoefte hebben aan een hele dagopvang en daar is gekozen voor 10-uurs-openstelling.

Knelpunten waren er uiteraard ook. Zo vonden niet alle scholen het in eerste instantie fijn dat wij 52 weken gebruik maakten van het lokaal. De zittende ouders waren gewend aan een 40-weeken-openstelling. Ook de pedagogisch medewerkers moesten wennen aan het idee dat zij niet meer alle schoolvakanties vrij zijn. Combiwel voor Kinderen heeft geprobeerd personeel en partners zoveel mogelijk mee te nemen in de keuzes en de noodzaak daarvan.

Inmiddels zijn we anderhalf jaar verder en lijkt er meer rust te komen. Het blijft maatwerk, maar kinderen, ouders en medewerkers zijn gewend aan de nieuwe openstelling.

Wat betekent het voor de peuters? Een dag van 5 uur lijkt lang voor een peuter, maar onze ervaring is dat de peuters hier goed mee om kunnen gaan. Een 5-uurs-openstelling geeft juist veel ruimte aan de VE-methodiek.

Monique de Wildt, Manager O&O Combiwel voor Kinderen

6. Een passende variant kiezen en de consequenties van de gemaakte keuze

Is het gemeentelijke subsidiekader bekend en heeft u alle benodigde informatie verzameld dan kiest u een passende variant. Deze keuze baseert u op de specifieke omstandigheden van uw organisatie, klanten en locaties.

Specifieke omstandigheden zijn bijvoorbeeld:

- **Klanten en potentiële klanten (ouders):**
Denk aan: inzet op voorkómen van vraaguitval; risicolocaties voor vraaguitval; inventarisatie wensen; verkenning van de markt en concurrentie
- **Personeel:**
Denk aan: combicontracten peuteropvang en BSO; wensen/mogelijkheden van medewerkers; krapte arbeidsmarkt; kwalificatie-eisen voor VE
- **Huisvesting:**
Denk aan: consequenties voor huisvesting, huurcontracten en logistieke afspraken met medegebruikers/verhuurders; knelpunt combigebruik BSO; herhuisvesting indien noodzakelijk
- **Continuïteit van uw organisatie:**
Denk aan: het effect op uw kostprijs van de verschillende varianten in relatie tot de te verwachten inkomsten (subsidie(s) en ouderbijdragen)

De keuze die u maakt heeft dus consequenties voor onder meer de kostprijs, de ouderbijdrage, de pedagogisch medewerkers en de ouders. Hieronder wordt bovenstaande nader toegelicht.

Consequenties voor de ouderbijdrage

De hoogte van de ouderbijdrage is afhankelijk van de gekozen variant(en) en van het gemeentelijk beleid hierin voor VE-plaatsen en gesubsidieerde reguliere peuterplaatsen. In bijlage 2 vindt u een uitgebreide toelichting op de mogelijkheden en consequenties voor de ouderbijdragen.

Als de urenuitbreiding leidt tot een grote kostenstijging voor ouders, ontstaat het risico op vraaguitval. Kijk dus zorgvuldig naar de effecten op de ouderbijdrage, zet de risico's op een rij en maak samen met de gemeente een afweging over de scenario's, op basis van de gewenste toegankelijkheid.

Consequenties voor de kostprijs per uur

Door de urenuitbreiding van het VE-aanbod en de eventuele urenuitbreiding voor reguliere peuters stijgt bij vergelijkbare bezetting het aantal 'verkochte uren'. De personele kosten stijgen, maar blijven per uur gelijk. De andere vaste kosten blijven (nagenoeg) op een vergelijkbaar niveau, met name als de urenuitbreiding binnen de bestaande groepsruimten kan worden gerealiseerd. Daardoor daalt in de meeste situaties de kostprijs per uur.

Een indicatie voor de meerkosten en dekking van het nieuwe aanbod is op te stellen met een ramingsmodel. In bijlage 3 is een praktijkvoorbeeld opgenomen van een globale raming van de meerkosten voor een aanbieder.

Consequenties voor pedagogisch medewerkers

De gewijzigde openstelling vraagt om aanpassing van werkroosters en van contracten van de pedagogisch medewerkers (pm'ers). Afhankelijk van de gekozen variant zal blijken welke aangepaste inzet van het huidige personeel en/of welke extra formatie nodig zijn. Zo kan het bijvoorbeeld zijn dat de reguliere vrije dag van medewerkers vervalt (variant 1), dat er meer uren per dag gewerkt moet worden (variant 3) of dat er grote aanpassingen nodig zijn rond het verlof, zoals het wegvallen van vrij zijn tijdens schoolvakanties (variant 5).

In de Handreiking 'Uitbreiding personele uren voorschoolse educatie' vindt u hierover uitgebreide informatie. Daarin is ook beschreven welke rol de ondernemingsraad (OR) of personeelsvertegenwoordiging (PVT) hierin heeft.

De ruimere openstelling biedt ook kansen, zoals bijvoorbeeld grotere contracten of verlof buiten de schoolvakanties bij een 52-weken-openstelling. Inventariseer de wensen van medewerkers, mogelijk willen sommige medewerkers meer uren/weken/dagen werken. Per pm'er kan maatwerk leiden tot een win-winoplossing.

Zorg dat u snel zicht hebt op de roosters die passen bij de gekozen variant, op de bijhorende formatie en op de ontbrekende capaciteit. In verband met de arbeidsmarktcrisis in grote delen van het land kan dit een grote uitdaging zijn. Start tijdig met de werving via verschillende kanalen en organiseer scholing voor nieuwe medewerkers als zij nog niet voldoende gekwalificeerd zijn.

Consequenties voor kwaliteit en inhoud VE-aanbod

Het VE-aanbod moet minimaal voldoen aan de eisen in het *Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie*. Daarnaast hanteert een deel van de gemeenten aanvullende kwaliteitseisen. Bespreek binnen uw organisatie de mogelijke gevolgen van de verruimde openingstijden voor de kwaliteit. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de organisatie van het VE-programma vanwege langere en meer dagdelen; een heroverweging van het aantal taakuren in relatie tot de toename van het aantal uitvoeringsuren; het opnieuw beoordelen van de samenwerkingsafspraken met partners van de basisschool of andere jeugdvoorzieningen. De invulling van de 960 uur moet worden opgenomen in het pedagogisch beleidsplan.

Neem samen met de pm'ers tijdig de dag- en weekindeling onder de loep en laat die aansluiten op de nieuwe openstelling. Langere dagdelen aanbieden kan bijvoorbeeld betekenen dat er ook geluncht wordt met de peuters. Zorg dan dat de lunch een belangrijk moment is in het dagprogramma; beschouw het als een VE-activiteit en beschrijf in het pedagogisch beleidsplan hoe dit vorm wordt gegeven.

Consequenties voor ouders en advies oudercommissie

Betrek de oudercommissie zo vroeg mogelijk bij het traject en communiceer ook tijdig en duidelijk richting (de overige) ouders. Dit vergroot het draagvlak en verkleint het risico op uitval. Stel een communicatieplan op en stem dit ook af op de communicatie van de gemeente.

Advies Oudercommissie

Het kan het draagvlak voor de veranderingen aanzienlijk vergroten als u de oudercommissie al bij de start van het traject meeneemt in uw beweegredenen en afwegingen. Het is dan ook van groot belang dat de oudercommissie de voorgenomen veranderingen steunt. De oudercommissie kan ook een belangrijke rol vervullen in het creëren van draagvlak onder de overige ouders.

U bent wettelijk verplicht de oudercommissie schriftelijk om advies te vragen. Dit moet gebeuren wanneer het advies nog van wezenlijke invloed kan zijn op de verdere besluitvorming. Gebruikelijk is een termijn van vier weken voor het uitbrengen van het advies. Als aanbieder bent u verplicht om de oudercommissie tijdig van alle relevante informatie te voorzien. Pas op het moment dat de oudercommissie over deze informatie beschikt, gaat de termijn van 4 weken in. Overweeg naast het verstrekken van informatie een overleg met de oudercommissie waarin u de voorgenomen aanpassingen toelicht en vragen beantwoordt.

Op het door de oudercommissie uitgebrachte advies moet u als aanbieder schriftelijk reageren. Geeft de oudercommissie een negatief advies op de voorgenomen wijzigingen, dan kunt u dit advies alleen gemotiveerd afwijzen. In dat geval moet u als aanbieder aantonen dat het opvolgen van het advies ten koste zou gaan van de kwaliteit of de financiën.

Houd rekening met een periode van minimaal twee tot vier maanden om een zorgvuldig traject met de oudercommissie te doorlopen.

Ouders tijdig informeren

Informeer ouders tijdig en helder over de verandering van het aanbod⁶. De wijzigingen in het aanbod kunnen bij ouders weerstand oproepen. Als ouders begrijpen waarom de veranderingen nodig zijn, en als zij zich gehoord voelen, vergroot dit het draagvlak. Dat verkleint het risico op uitval.

Bereid uw medewerkers goed voor op de gesprekken met ouders hierover, zodat ook zij ouders goed kunnen begeleiden. Zij zijn het eerste aanspreekpunt voor ouders en zullen veel vragen moeten beantwoorden, maar ook op negatieve reacties van ouders kunnen reageren.

Zorg dat leidinggevenden van locaties goed geïnformeerd zijn en voldoende tijd hebben om de medewerkers te ondersteunen tijdens dit traject. Ook de medewerkers van Klantadvies/Planning hebben een belangrijke rol in de communicatie naar ouders. Zorg dat zij hierop zijn voorbereid.

Communicatie

Bespreek met de gemeente welke communicatie zij inzetten naar ouders, en bijvoorbeeld ook naar JGZ. Probeer hierop aan te sluiten met uw eigen communicatie.

Maak een communicatieplan. In dit plan legt u vast wat het doel van uw communicatie is, welke doelgroepen u wilt bereiken, welke boodschap u bij welke doelgroep wilt overbrengen en welke communicatiemiddelen hiervoor het geschiktst zijn. Maak een tijdsplanning voor de uitvoering van het plan.

Consequenties voor samenwerking met school en huisvesting

Ook voor de samenwerking met onderwijs en/of de huisvesting van een locatie in een school, kan de urenuitbreiding gevolgen hebben. De urenuitbreiding kan bijvoorbeeld een goed moment zijn om de openingstijden aan te passen aan de openingstijden van de school. Informeer de schooldirecteur tijdig over de uitbreiding van het VE-aanbod. Het kan zijn dat naar oplossingen moet worden gezocht als de openstelling van langere dagdelen of meer weken per jaar niet zonder meer praktisch te organiseren is, bijvoorbeeld bij dubbelgebruik van ruimtes met TSO/BSO en/of de gezamenlijke inzet van personeel. Bespreek met elkaar de gevolgen voor zaken als de overlegmomenten tussen kinderopvang en onderwijs, de haal- en brengtijden van de peuters en daarmee de aanwezigheid van ouders in de school, het gezamenlijk gebruik van de buitenspeelruimte, de afspraken over lunch-/pauzetijden, etc.

Consequenties voor het administratieve proces

De uitbreiding van het aantal uren moet ook zijn beslag krijgen in uw administratieve organisatie. Houd rekening met de tijd en de extra uren die hiermee gemoeid zijn. Denk daarbij bijvoorbeeld aan:

- Aanpassingen standaardaanbod/standaardcontracten
- Consequenties voor planning (andere dagencombinaties, andere startleeftijd, flexibelere keuzes)
- Aanpassen geautomatiseerde processen
- Grondslagen voor berekening ouderbijdragen
- Consequenties voor andere administratieve processen (plaatsingsformulieren, wachtlijst, facturatie)

⁶ Als de gemeentelijke financiële en organisatorische kaders nog niet zijn vastgesteld, is het niet mogelijk om ouders in te lichten over de veranderingen die gaan komen.

Bijlage 1: **Uitwerking voor- en nadelen van varianten**

De belangrijkste organisatorische voor- en nadelen van de verschillende varianten zijn hieronder op een rij gezet. De discussie over welke variant de effectiefste (leer)tijd voor peuters oplevert valt buiten de scope van deze handreiking.

Variant 1: 5 dagdelen x 3,25 uur x 40 weken

3,25 uur 8:45-12:00	3,25 uur 8:45-12:00	3,25 uur 8:45-12:00	3,25 uur 8:45-12:00	3,25 uur 8:45-12:00
------------------------	------------------------	------------------------	------------------------	------------------------

Voordelen:

- + sluit goed aan bij huidige openingstijden, relatief weinig impact op huidige aanbod
- + wekelijks veel herhaling voor peuters
- + sluit aan bij klassieke schooltijden
- + sluit aan bij 5 schooldagen

Nadelen:

- 5 dagen is relatief veel (vooral als nu met 3x 3,5 uur wordt gewerkt); mogelijk komen niet alle doelgroepeuters alle dagdelen per week
- mogelijk onvoldoende reguliere peuters voor voldoende bezetting op 5 dagen
- per week meer verschillende peuters (gezichten) in de groep
- sluit niet aan bij schooltijden van continurooster
- eventueel lastig met het inplannen van personeel vanwege het vaste-gezichten-criterium
- als extra dag moet worden geopend: mogelijk lastig om personeel te vinden

Variant 2: 4 dagdelen x 4 uur x 40 weken

4 uur 8:30-12:30	4 uur 8:30-12:30	4 uur 8:30-12:30	4 uur 8:30-12:30
---------------------	---------------------	---------------------	---------------------

Voordelen:

- + bij huidig aanbod van 4 x 3 uur: vaste groepen van 4 dagdelen voor de doelgroep en 2 dagdelen voor reguliere peuters per week kunnen blijven, geen verschuiving van dagen voor peuters
- + dankzij langere dagdelen meer tijd om het VE-programma aan te bieden
- + (gezonde) lunch kan als waardevol onderdeel aan programma worden toegevoegd

Nadelen:

- middagen van 4 uur zijn lang voor (jonge) peuters, onhandige start-/eindtijd voor ouders in de middag; eventueel capaciteitsverlies als animo voor middagen afneemt
- hogere kosten voor (alle) ouders, tenzij uurtarief wordt verlaagd (zie paragraaf opbouw ouderbijdragen en kosten ouderbijdragen)
- minder goede aansluiting op schooltijden
- als personeel zowel de ochtend als de middag werkt, komen zij door extra openingsuren mogelijk in de knel met inplannen van taakuren/overleg of met werkuren van TSO/BSO

Variant 3: 3 dagdelen x 5,5 uur x 40 weken

5,5 uur 8:30-14:00	5,5 uur 8:30-14:00	5,5 uur 8:30-14:00
-----------------------	-----------------------	-----------------------

Voordelen:

- + meer rust in het programma per dagdeel, meer afwisseling en herhaling per dagdeel mogelijk
- + meer menging met dagopvang mogelijk (let wel: hierbij moet wel rekening worden gehouden met het feit dat men voor de VE-uren geen beroep kan doen op de 3-uursregeling. Bij 8 of meer peuters moet er een tweede beroepskracht aanwezig zijn.)
- + (gezonde) lunch kan als waardevol onderdeel aan programma worden toegevoegd
- + sluit aan bij schooltijden van continuurooster
- + biedt ouders meer mogelijkheden om te werken/studeren

Nadelen:

- lange ochtend, eindtijd mogelijk te laat vanwege slaaptijd
- wekelijks meer verschillende peuters (gezichten) in de groep
- sluit niet aan bij klassieke schooltijden
- niet geschikt voor middagaanbod, mogelijk capaciteitsverlies
- hogere kosten voor (alle) ouders, tenzij uurtarief wordt verlaagd

Variant 4: 4 dagdelen x 3,5 uur x 46 weken en Variant 5: 4 dagdelen x 3,25 uur x 52 weken

3,5 uur 8:30-12:00	3,5 uur 8:30-12:00	3,5 uur 8:30-12:00	3,5 uur 8:30-12:00
-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

3,25 uur 8:45-12:00	3,25 uur 8:45-12:00	3,25 uur 8:45-12:00	3,25 uur 8:45-12:00
------------------------	------------------------	------------------------	------------------------

Voordelen:

- + minder verlies leereffect door minder vakantieweken en/of kortere zomervakantie (zomerschool)
- + in vakantieweken eventueel werken met kleinere groepen van alleen doelgroeppeuters en dus meer aandacht
- + combinatie met peutergroepen dagopvang mogelijk

Nadelen:

- ouders maken mogelijk minder gebruik tijdens vakantieweken
- ruimte in school of combinatiegebruik met BSO is mogelijk niet beschikbaar
- misschien aanpassing arbeidsovereenkomsten nodig wat betreft werkwerken per jaar
- personeelsroosters vragen meer werk vanwege variabele vakantieplanning
- mogelijk onvoldoende personeel in vakantieweken beschikbaar
- door afwezigheid schoolpersoneel in schoolvakantieweken, mogelijk andere invulling van vier-ogenprincipe en/of achterwacht nodig

Variant 6 (opbouw in uren naar leeftijd)
Bijvoorbeeld:

4 uur 8:30-12:30	4 uur 8:30-12:30	4 uur 8:30-12:30	voor 2,5-3 jaar		
4 uur 8:30-12:30	4 uur 8:30-12:30	4 uur 8:30-12:30	4 uur 8:30-12:30	voor 3-3,5 jaar	
4 uur 8:30-12:30	4 uur 8:30-12:30	4 uur 8:30-12:30	4 uur 8:30-12:30	4 uur 8:30-12:30	voor 3,5-4 jaar

Voordelen:

- + gefaseerde uitbreiding uren aanbod sluit aan bij ontwikkeling van de peuter; ouders wennen eraan dat peuter minder uren thuis is
- + maatwerk per peuter en/of locatie mogelijk

Nadelen:

- de grote variatie in de aanwezigheid van reguliere peuters, jonge doelgroeppeuters en oudere doelgroeppeuters maakt dag- en weekprogramma lastig te organiseren
- relatief veel uren in laatste periode 3-jarigen (> 16 uur)
- kindplanning en administratie/facturatie complex(er)

Bijlage 2: Consequenties voor de ouderbijdrage

Gemeenten hanteren verschillende regelingen voor de ouderbijdrage van peuters met een VE-indicatie:

- vaste ouderbijdrage (*optie 1*)
- inkomensafhankelijke ouderbijdrage (of KOT-aanvraag) over een deel van de VE-uren, namelijk:
 - over twee dagdelen per week (*optie 2a*)
 - over een vastgesteld deel van het totaal aantal uren (*optie 2b*)
- inkomensafhankelijke ouderbijdrage (of KOT-aanvraag) over alle VE-uren (*optie 3*)

Optie 1: vaste ouderbijdrage

De urenuitbreiding hoeft niet per se gevolgen te hebben voor de ouderbijdrage als een vaste lage ouderbijdrage wordt gehanteerd. Als de ouderbijdrage berekend wordt over alle uren, betekent het echter wel een flinke kostenverhoging voor ouders, oplopend tot 60%. Zij gaan dan immers over 16 uur per week de vaste ouderbijdrage betalen, in plaats van over 10 tot 12 uur.

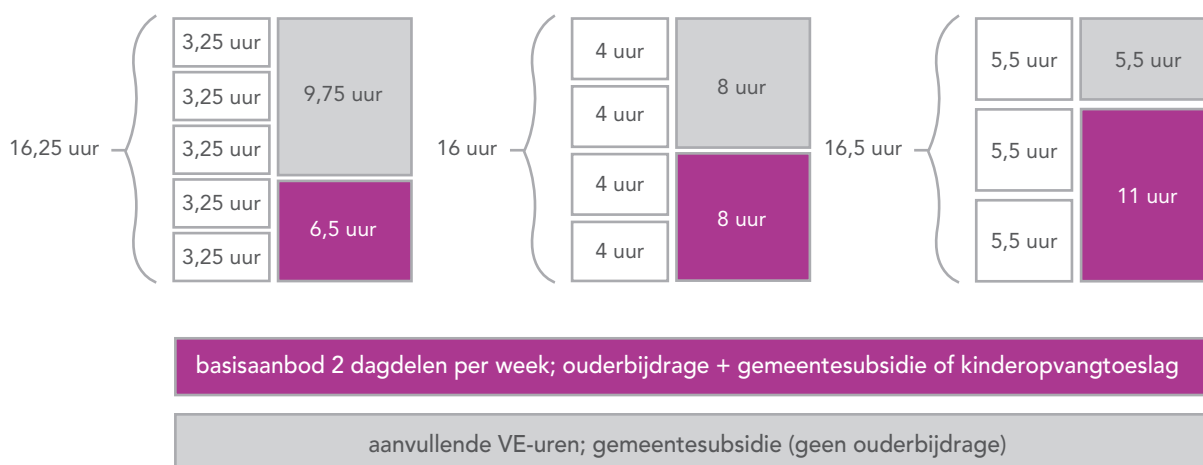
Optie 2: Inkomensafhankelijke ouderbijdrage over een deel van de VE-uren

Voor de inkomensafhankelijke ouderbijdrage over een deel van de uren kan in principe worden gekozen uit twee scenario's, waarbij de ouderbijdrage betaald wordt over respectievelijk twee dagdelen per week of een vastgesteld aantal uren per week. Hieronder lichten we beide opties nader toe.

Optie 2a: Inkomensafhankelijke ouderbijdrage over twee dagdelen per week

Ouders van doelgroeppeuters betalen een ouderbijdrage over het basisaanbod van twee dagdelen per week, net als ouders van reguliere peuters op de betreffende locatie. De extra VE-uren variëren per aanbieder/locatie en worden volledig door de gemeente bekostigd. Bijvoorbeeld bij een regulier aanbod van 6,5 uur is dat aanvullend 9,75 uur per week, en bij een regulier aanbod van 8 uur aanvullend 8 uur per week. Dit betekent dus dat zij op de ene locatie over meer uren een ouderbijdrage moeten betalen dan op een andere locatie. Maar omdat het aantal voor doelgroeppeuters op alle locaties hetzelfde is uren (gemiddeld 16 uur per week), kan hiermee het VE-aanbod voor doelgroeppeuters op de ene locatie duurder zijn dan op een andere locatie.

Ter illustratie zijn in onderstaand schema drie varianten op een rij gezet. Het **paarse** deel staat voor de twee dagdelen waarover ouders een inkomensafhankelijke ouderbijdrage betalen. Zo wordt zichtbaar dat het deel waarover ouderbijdrage wordt betaald per variant sterk verschilt.

Optie 2b: Inkomensafhankelijke ouderbijdrage over een vastgesteld aantal uren per week

Ouders van doelgroeppeuters betalen een inkomensafhankelijke ouderbijdrage over een vastgesteld deel van het totaal aantal uren, bijvoorbeeld over 8 uur. Het overige deel wordt door de gemeente bekostigd.

In deze variant heeft de lengte van de dagdelen dus geen effect op de hoogte van de ouderbijdrage omdat deze wordt berekend over een vastgesteld aantal uren (in plaats van dagdelen). De keuze voor het aantal uren waarover een ouderbijdrage berekend wordt, heeft echter wel consequenties voor de hoogte van de kosten voor ouders. Het kan ertoe leiden dat bijvoorbeeld de kosten voor ouders van doelgroeppeuters significant hoger of lager zijn dan die voor ouders van reguliere peuters.

In onderstaand overzicht zijn de voor- en nadelen op een rij gezet van het berekenen van een ouderbijdrage over respectievelijk 6, 8 en 11 uur.

variant	voordelen	nadelen
ouderbijdrage over 6 uur	De kosten voor ouders blijven relatief laag, want zij betalen een ouderbijdrage over 6 van de gemiddeld 16 uur per week; dat is vergelijkbaar met de huidige situatie.	Als een aanbieder langere dagdelen hanteert, dan zijn de kosten voor reguliere peuters hoger dan voor doelgroeppeuters. Ouders kunnen hierdoor creatief worden om een VE-indicatie te verkrijgen. Ze betalen dan relatief weinig voor (veel) meer uren.
ouderbijdrage over 8 uur	Deze variant verkleint het verschil in kosten tussen ouders van reguliere peuters en van doelgroeppeuters als kortere of langere dagdelen worden gehanteerd door een aanbieder (compromis tussen 6 en 11 uur). Hierdoor worden de uren, vergelijkbaar met de huidige situatie van 6 en 12 uur, 50-50 verdeeld over het deel waarover ouders een ouderbijdrage betalen en het deel dat volledig door de gemeente wordt gefinancierd.	Ouders van doelgroeppeuters betalen meer dan ouders van reguliere peuters bij dagdelen van 3,25 uur; het verschil is echter beperkt en ze krijgen hiervoor ook meer uren aanbod. Ouders van doelgroeppeuters betalen minder dan ouders van reguliere peuters bij dagdelen van 5,5 uur, terwijl zij meer uren per week mogen komen.
ouderbijdrage over 11 uur	Bij deze variant is de gemeente goedkoper uit, omdat maar een beperkt aantal extra VE-uren hoeft te worden gefinancierd.	Deze variant zorgt voor relatief hoge ouderbijdragen. Bij een aanbod van kortere dagdelen is het aantrekkelijk om de doelgroeppeuter als reguliere peuter in te schrijven, omdat dan maar 6 of 8 uren per week hoeft te worden afgenomen en betaald. Dit stimuleert ouders niet om het wettelijke aantal VE-uren af te nemen.

Nadeel is dat voor kinderopvangaanbieders die geen dagdelen van 4 uur hanteren, de facturering niet meer kan worden gekoppeld aan dagdelen. Bij een aanbod van 5 dagdelen per week zal één dagdeel voor de helft bij ouders en voor de helft bij de gemeente in rekening moeten worden gebracht. Afhankelijk van de gekozen variant kan het dus zijn dat de contractadministratie moet worden aangepast. Plan voor die aanpassing voldoende tijd in.

Bijlage 3: **Praktijkvoorbeeld raming meerkosten en subsidiebijdrage 2020**

Onderstaand voorbeeldoverzicht bevat de raming van de huidige exploitatie van het aanbod peuteropvang en VE voor 2019 van een aanbieder met het volgende aanbod:

- Wekelijks 2 dagdelen van 3,5 uur gedurende 40 weken per jaar voor peuters zonder VE-indicatie
- Wekelijks 3 dagdelen van 3,5 uur gedurende 40 weken per jaar voor peuters met VE-indicatie
- Het kostendekkend uurtarief bedraagt in 2019 gemiddeld € 9,60
- De ouderbijdrage voor ouders met kinderopvangtoeslag bedraagt € 8,02 over de eerste 2 dagdelen
- Het 3^e dagdeel voor VE-geïndiceerde peuters bekostigt de gemeente volledig (geen ouderbijdrage)
- De gemiddelde netto-ouderbijdrage voor peuters zonder kinderopvangtoeslag bedraagt € 0,86 per uur voor ouders zonder VE-indicatie
- De gemiddelde netto-ouderbijdrage voor VE-geïndiceerde peuters ligt lager (vanwege de lagere toetsingsinkomens van deze doelgroep) en bedraagt € 0,32 per uur over de eerste 2 dagdelen

Dat levert in 2019 een totale kostendekking op van bijna € 806.000 die voor € 465.000 wordt bekostigd met ouderbijdragen en voor € 341.000 door subsidiebijdragen. In onderstaand schema is dat nader onderbouwd:

2019		Aantal peuters	Kosten basis per uur		Kosten VE per uur		Aantal weken	Totale kosten				
			basis uren wk	extra uren wk	Ouders/verzorgers	Gemeente		Ouders/verzorgers	Gemeente	a. Ouders/verzorgers	b. Gemeente	
Peuters met kinderopvangtoeslag	VE geïndiceerd	20	7,0	3,5	€ 8,02	€ 1,58	€ -	€ 9,60	40	€ 44.912	€ 35.728	
	niet geïndiceerd	180	7,0		€ 8,02	€ 1,58	€ -	€ -	40	€ 404.208	€ 79.632	
Peuters zonder kinderopvangtoeslag	VE geïndiceerd	20	7,0	3,5	€ 0,32	€ 9,28	€ -	€ 9,60	40	€ 1.792	€ 78.848	
	niet geïndiceerd	60	7,0		€ 0,86	€ 8,74	€ -	€ -	40	€ 14.448	€ 146.832	
Totaal		280						Kostendekking		€ 465.360	€ 341.040	
										Totale dekking voor exploitatie (a + b)		€ 806.400

Voor 2020 worden de volgende aanpassingen in het aanbod voorzien:

- 2 dagdelen per week van 4 uur gedurende 40 weken per jaar voor peuters zonder VE-indicatie
- 4 dagdelen per week van 4 uur gedurende 40 weken per jaar voor peuters met VE-indicatie
- Het kostendekkend uurtarief in 2020 is lager en bedraagt gemiddeld € 9,20, doordat de vaste kosten over meer uren gespreid worden
- De ouderbijdrage voor ouders met kinderopvangtoeslag bedraagt € 8,17 over de eerste 2 dagdelen
- Het 3^e en 4^e dagdeel voor VE-geïndiceerde peuters bekostigt de gemeente volledig (geen ouderbijdrage)
- De gemiddelde netto-ouderbijdrage voor peuters zonder kinderopvangtoeslag bedraagt € 0,88 per uur voor ouders zonder VE-indicatie
- De gemiddelde netto-ouderbijdrage voor VE-geïndiceerde peuters ligt lager (vanwege de lagere toetsingsinkomens van deze doelgroep) en bedraagt € 0,34 per uur over de eerste 2 dagdelen

Dat levert in 2020 een totale kostendekking op van € 942.000 die voor € 542.000 wordt bekostigd met ouderbijdragen en voor € 400.000 door subsidiebijdragen. In onderstaand schema is dat nader onderbouwd:

2020		Aantal peuters	basis uren wk	extra uren wk	Kosten basis per uur		Kosten VE per uur		Aantal weken	Totale kosten		
					Ouders/ verzorgers	Gemeente	Ouders/ verzorgers	Gemeente		a. Ouders/ verzorgers	b. Gemeente	
Peuters met kinderopvangtoeslag	VE geïndiceerd	20	8,0	8,0	€ 8,18	€ 1,02	€ -	€ 9,20	40	€ 52.333	€ 65.427	
	niet geïndiceerd	180	8,0		€ 8,18	€ 1,02	€ -	€ -	40	€ 470.995	€ 58.925	
Peuters zonder kinderopvangtoeslag	VE geïndiceerd	20	8,0	8,0	€ 0,34	€ 8,86	€ -	€ 9,20	40	€ 2.176	€ 115.584	
	niet geïndiceerd	60	8,0		€ 0,88	€ 8,32	€ -	€ -	40	€ 16.896	€ 159.744	
Totaal		280								€ 542.400	€ 399.680	
										Totale dekking voor exploitatie (a + b)		€ 942.080

Op basis van deze berekening raamt de aanbieder dat de subsidiebijdrage moet stijgen van € 341.000 in 2019 naar € 400.000 om het nieuwe aanbod kostendekkend te exploiteren.